

**A Special Lecture and
Open Discussion Under
The Memorial Lecture Series of
Simone de Beauvoir**

**Date: 15 Dec 2017
Time: 12:00 pm
Venue: Dept of
Economics**

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्र

सिमॉन दी बोव्हा व्याख्यानमालेअंतर्गत

विशेष व्याख्यान व मुक्तसंवाद

विषय: “भारतातील मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न”

(The Problem Of Islamic Women In India)

प्रमुख वक्ते:

रझिया पटेल

सामाजिक कार्यकर्त्या, पुणे

विनीत :

डॉ. स्मिता अवचार

संचालक, ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्र.

शुक्रवार, दि. १५ डिसेंबर, २०१७

वेळ: दु. १२.०० वा

स्थळ : अर्थशास्त्र विभागाचे सभागृह क्रं.२

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University

नाराबाई शिंदे स्त्री अध्ययन केंद्र
सिमोन दी बोल्डव्याकमानमालेडंतर्गत
आयोजित विशेष व्याख्यान व मुक्तसंवाद

विषय : भारतीय मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न

अध्यक्ष : प्रा. डॉ. साधना पांडे, कुलसचिव

व्याख्याते : प्रा. डॉ. रश्मि पटेल, पुणे

संयोजक : डॉ. रश्मि अवचार, संचालक

15.12.2017

अ.सं.	नाव	विभाग	दुरधनी	राही
1	Pravin Y. Sankale	W.S.C.	8888334886	Pravin
2	Shital Bapurao Ghuge	Soc. M. phil	9130223201	Shital
3	Gawande Jyoti Prakash	W.S.C.		Jyoti
4	Veer Ashok Mhasikar	MLISc II	8888811787	Veer
5	Borade Prashant P	M.A.(M.CW)	9075696868	Prashant
6	Chandanshikhe Sujitkumar	M.A/Economics	7767960005	Shikhe
7	Leshmukh Aniket Arvind	LLM I st year	9511881144	Aniket
8	Avinash Sharmangat	B.A I year	—	Avinash
9	Samaadhus Sharmangat	—	—	Samaadhus
10	Ayodhya Sharmangat	MA II year	9606536278	Ayodhya
11	Mzee Rama Mwachinko	MA I year	7768911015	Rama
12	Bawoskar P. B.	Ph.D.		P. B.
13	Firdous Fatima Pathan	M. Phil (W.S.C)	9371102000	Firdous
14	Wahay Sandip Shrikani	MSW	7387012397	Sandip
15	Vilas R.C. Magare	—II—	8698126197	Vilas
16	Ashoke Wathane	—II—	8698126147	Ashoke
17	Ganesh Khedgar	—III—	9595218263	Ganesh
18	Shital Hanumantrao Kumbale	सामाजिक कार्य पदवि विभाग	7387960035	Shital
19	Rajesh Kondu Jadhav	M.S.W.	7798516844	Rajesh
20	Sapkal Sachin Sanjay	B.A.M.U College of Social Work	9527077838	Sapkal
21	Jaikwad S. R.	MSW	7047497968	Jaikwad
22	Borade Prashant P	(M.C.W) MA	8585005265	Prashant
23	Anikumar Ram S.	Ph.D. (M.C.W)	9860409977	Anikumar

(Signature)

DIRECTOR

Tarabai Shinde Women's Studies Centre
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University, Aurangabad

क्र.सं.	नाव	विज्ञान	दूरधनी	सही
	Ingle Parmeshwar S.	M.A. L.L.B I year	9921715103	Bingole
	Malle Sanjivani	M.A. Ph.D	9404568172	Small
30	Borade Jayshree P.	M.A. W.S.	9545354028	Jashri
31	Waghmare Supriya V.	M.A. W.S.	8698062160	Shree
32	Wagh Shubhangi. K	W.S. M.A	9623675351	Shree
33	Jadhav Vaishali	Ph.D Sociology	9527279907	Shree
34	Charan R.N.	Social worker	Society	Rohan
35	Dipke, M. V.	M.A. History	7507714272	Dipika
36	Phulwara Atul Anuram	M.A English	8788575736	Bhulka
37	Ravi Babasaheb Mame	M.A. English	9822217758	Ravi
38	Shivaji Namdev Fatak	M.A. English.	9850055536	Shivaji
39	Phand Abhishek A.	M.A. English	9172977761	Phand
40	Vijay Bahadur	Punya Jagasi	9963713298	Bahadur
41	Malwathkar S.C.		9373939698	Malwathkar
42	Kadam Sugriv	M.A.W.S. - I year	9860030025	Kadam
43	Suresh Venkand Shree	M.Phil (Marathi)	9552011876	Suresh
44	mahesh E. Jadhav	M.Phil (Public Ad)	942165969674	Mahesh
45	Jadhav Rushinath K.	Ph.D. (History)	9421404042	Jadhav
46	Thakole Mamteha V.	M. Phil (Public Ad)	9055179053	Thakole
47	B. D. DHAKADE		8275820417	Dhakade
48	Wani Dada m.	M.A.Sy Eng	9405983731	Wani
49	Malwathkar Manjusha	M.A. Ph.D.	8956132621	Manjusha
50	Shinde V.V.	lecturer	9960850188	Shinde
51	Riyas. M Shashi	M.A (Econm)	9011984720	Riyas
52	Blise N. H.	Ph.D. (Eco)	9156487008	Blise
53	Akash D. Lonkar	M.A. (W.S)		Akash
54	Begul Ratindey Parvati	M.SW	7559313950	Begul
55	Sarika U Jadhav	M.SW.	8180066235	Sarika
56	Komal B. Jadhav	M.SW	7030319770	Komal
57	Vandana. S. Linina	M.SW	8805816435	Vandana
58	Kalbore. S. Savita	M. Phil (Sociology)	9527895291	Kalbore
59	Sakhare. K. Anshu	M.Phil (Sociology)	9890832078	Sakhare
60	R. N Phose.	DOCTOR	8208169171	R. N Phose

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University

63	R.S. Shaikhande	B.A(MC)	1972944282	Rush
64	Sal. Bhaskarbole	B.A(MC)	7887354223	Sal.B.K.
65	S.S. Peshmane	B.A.(MC)	9112697614	S.P.
66	Sunil P. Lale	BA (MCT)	8087133583	Sunil
67	Amol S. Kharat	M.Phil	9049528264	Amol
68	Sonone Suresh	Phd	9604390263	Sonone
69	Suresh P. Mhulke	B.A (MC)	7588931075	Suresh
70	A.S. Wadikar	M.Phil (Eng)	9421933515	A.S.
71	Leta P. Bamane	II nd year T.S.W. Study	9890648824	Leta
72	Pushpa S. Chodke	II nd year M.A women	9975590179	Pushpa
73	Ratna P. Kate	M.A II nd year Women's studies		Ratna
74	Shinde Nikita. Ashok	M.A. I st year women studies		Nikita
75	Dasandale Shamal Ranganath	M.A I st year women studies		Shamal
76	Chitra K. More	M.A I st year women studies		Chitra
77	Jogdani Rami	Ph.D. sociology		Rami
78	Anshi Dhanu	Ph.D student - II		Anshi
79	Ratnamala R. Jagare	Women studies certificate course		Ratna
80	Bhanage Ameeta S.	women studies		Ameeta
81	Sangita J. Chopade	W. study		Sangita
82	Archana Uttam Katarke			Archana
83	Chauze Suresha D.	MSW		Suresha
84	सुरेशा देवदास चौडे	PH. D		Suresha
85	सुरेशा देवदास चौडे	PH. D		Suresha
86	Nitin Warhule	Ph.D	9561549271	Nitin

(Signature)

DIRECTOR

Tarabai Shinde Women's Studies Centre
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University, Aurangabad

DIRECTOR

Tarabai Shinde Women's Studies Centre
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University, Aurangabad

औरंगाबाद कॅम्पस

मंथन | विद्यापीठातील व्याख्यानमालेत रझिया पटेल यांचे प्रतिपादन मुस्लिम महिलांच्या प्रश्नांचा विविधांगांनी विचार व्हावा

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

स्वातंत्र्योत्तर काळापासून मुस्लिम महिलांच्या तलाकवरच चर्चा होते. त्यांच्या इतर प्रश्नांकडे जाणतुनून लक्ष दिले जात नाही. इतर समस्यांवर विविधांगांनी विचार व्हायला हवा. फक्त कोणा एका जातीचा विचार केल्यास हिंदू, मुस्लिम महिलांचे प्रश्न सुटू शकत नाही. हे प्रश्न सोडवण्यासाठी महिलांना सामाजिक आणि राजकीय स्तरावर संघी मिळावी, असे प्रतिपादन ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या आणि अभ्यासक रझिया पटेल यांनी केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्राच्या वतीने शुक्रवारी सिमोन दी बोव्हा व्याख्यानमालेतर्गत आयोजित विशेष व्याख्यानाना 'भारतातील मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न' या विषयावर त्या बोलत होत्या. अध्यक्षस्थानी विद्यापीठाच्या कुलसचिव प्रा. डॉ. साधना पांडे, ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्राच्या संचालक प्रा. डॉ. रिमता अवचार यांची उपस्थिती होती.

पटेल, यांनी मुस्लिम महिलांच्या अभ्यासादरम्यान आलेल्या अनुभवांविषयी माहिती दिली. त्या म्हणाल्या, स्त्री जन्माला येत नाही. ती घडवली जाते, असे सिमोन दी बोव्हा यांनी म्हटले होते.

मुस्लिम महिलांचा प्रश्न छोटा नाही. खूप गोष्टी त्यांच्याशी संबंधित आहेत. मुस्लिम महिलांना चांगले शिक्षण हवे आहे. आम्ही ज्या महिलांशी

धर्माच्या नावाने स्त्रियांची विभागणी नको

आजघडीस ७० टक्के चर्चा फक्त पर्सनल लॉ आणि तलाकवरच होते. त्यांच्या इतर प्रश्नांवर चर्चा करून सोडवण्यासाठी व्यापक प्रयत्न व्हायला हवेत. मात्र, राजकीय स्तरावर मुस्लिम महिलांचा मुद्दे उपस्थित करत, मुस्लिम समाजाची वाईट प्रतिमा मांडली जाते. ती अतिशय चुकीची आहे. फक्त जनजागृतीने हे प्रश्न सुटणार नाहीत. धर्माच्या नावाने स्त्रींची विभागणी नको. स्त्री शिक्षणावर धोरण आखण्याची गरज आहे, असेही पटेल म्हणाल्या.

संवाद साधला होता, त्यापैकी ६० टक्के महिलांना आयएस आणि पोलिस अधिकारी व्हायचे आहे. कारण त्यांना सुरक्षितता महत्त्वाची वाटते.

मुस्लिम महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी शिक्षण अतिशय महत्त्वाचे आहे. आमच्या अधिकारासाठी आम्हाला इतरांची गरज नाही. आमची लढाई आम्ही स्वतः लढू असे म्हणतात. अध्यक्षीय समारोप डॉ. साधना पांडे यांनी केला. डॉ. रिमता अवचार यांनी प्रास्ताविक केले. अश्विनी मोरे यांनी सूत्रसंचालन केले. या वेळी स्त्री अभ्यास केंद्रातील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थी उपस्थित होते.

ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या रझिया पटेल यांनी मार्गदर्शन केले.

देशाच्या संविधान निर्मितीत महिलांचा सहभाग महत्त्वाचा

औरंगाबाद । संविधान निर्मिती करताना महिलांचादेखील त्यात सहभाग होता. हे खूप कमी जणांना माहीत असेल. महिलांना विशेष नक्के तर समान अधिकार हवेत, असे मत सामाजिक कार्यकर्त्या रझिया पटेल यांनी केले.

बापू-सुधा काळदाते प्रतिष्ठान आणि माणिकचंद पहाडे विधी महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित भारतीय संविधान परिचय अभ्यासक्रमाचे उद्घाटन त्यांच्या हस्ते करण्यात आले. त्यावेळी "महिला आणि संविधान" या विषयावर त्या बोलत होत्या. अध्यक्षस्थानी अॅड. एस.डी. कुलकर्णी होते. प्राचार्य डॉ.सी. एम. राव, डॉ. अपर्णा कोतापल्ले.

अपर्णासाहेब खंदारे, विजय शिंदे, डॉ. भाग्यश्री परंजपे यांची उपस्थिती होती. पटेल म्हणाल्या, स्त्री-पुरुष समानतेची लढाई ही पुरुषांच्या विरोधात नाही. ती समान अधिकार मिळवण्याची आहे. आजची परिस्थिती पाहता जोपर्यंत विषमता नष्ट होत नाही तोपर्यंत समानता येऊ शकत नाही. समाजकारण आणि राजकारण समजून घेतल्याशिवाय संविधान सर्वांपर्यंत पोहोचू शकणार नाही. संविधान निर्मितीत पंघरा महिला होत्या. समान हक्क, सहकार्य आणि समती मुख्य अधिकार असावेत अशी वाजू त्यांनी मांडली होती, असे पटेल म्हणाल्या. अध्यक्षीय समारोप अॅड. कुलकर्णी यांनी केला. प्रास्ताविक डॉ. कोतापल्ले यांनी केले.

मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न राजकीय साधन नव्हे

■ रश्मिया पटेल यांचे प्रतिपादन : समस्यांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन उदासीन

औरंगाबाद : प्रतिनिधी

मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नाकडे केवळ राजकीय साधन म्हणून पाहिले जाते, असे प्रतिपादन ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या रश्मिया पटेल यांनी शुक्रवारी येथे बोलताना केले.

डॉ. बाबासाहेब आंचेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्राच्या सिमोन दि बोवाने व्याख्यानमालेअंतर्गत भारतातील मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न या विषयाचे पुष्प गुंफताना त्या बोलत होत्या. कुलसचिव डॉ. साधना पांडे अध्यक्षस्थानी होत्या. मुस्लिम स्त्रियांना मुख्य प्रवाहात येण्यासाठी सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक आणि विकासाच्या पातळीवर कसा संघर्ष करावा लागतो याची अभ्यासपूर्ण मांडणी डॉ. पटेल यांनी केली.

गेली अनेक दशके मुस्लिम वैयक्तिक कायदा आणि तीन तलाक याच अनुषंगाने मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नांकडे पाहिले जात आहे. त्यामुळे या गोष्टी सोडून त्यांचे इतर काही प्रश्नच नाहीत, असा समज रूढ झाला आहे. इतर स्त्रियांच्या तुलनेत मुस्लिम स्त्रियांना मुख्य प्रवाहात येण्यासाठी प्रचंड संघर्ष करावा लागतो. त्याकडे लक्ष दिले जात नाही. मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नांचा केवळ राजकीय

औरंगाबाद : विद्यापीठातील ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्रात व्याख्यान देताना सामाजिक कार्यकर्त्या रश्मिया पटेल. मंचावर कुलसचिव डॉ. साधना पांडे, डॉ. स्मिता अवचार.

साधन म्हणूनच वापर केला जातो, असेही त्या या वेळी म्हणाल्या. विद्यापीठाच्या कुलसचिव डॉ. साधना पांडे यांनी आपल्या अध्यक्षीय समारोपात महिलांच्या सक्षमीकरणावर भर दिला. स्त्रिया मुळातच आशावादाचा द्रोत असतात. त्यामुळेच सामाजिकपामून वैयक्तिक हितापर्यंत त्यांनी स्वार्थी असणे किती महत्त्वाचे आहे हे त्यांनी अधोरेखित केले. ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्राच्या संचालक

डॉ. स्मिता अवचार यांनी प्रास्ताविक केले. स्त्री-पुरुष समताभिहित जाणिवे निर्माण व्हाव्यात यासाठी केंद्रातर्फे नेहमीच चर्चासत्रे, कार्यशाळा आणि व्याख्यानमालांचे आयोजन केले जाते, असे त्यांनी सांगितले. त्यांनी डॉ. पटेल आणि डॉ. पांडे यांचा परिचय उपस्थितांना करून दिला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. अधिनी मोरे यांनी केले तर मंजुश्री लांडगे यांनी आपार मानले.

16/12/17 शनिवार (१/२)

विद्यापीठातील ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्रातर्फे आयोजित व्याख्यानात बोलताना सामाजिक कार्यकर्त्या रझिया पटेल.

मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन राजकीय रझिया पटेल : विद्यापीठात विशेष व्याख्यान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

औरंगाबाद : भारतातील मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नांकडे राजकीय साधन किंवा दृष्टिकोनातूनच पाहिले जाते. मात्र, मुस्लिम स्त्रियांच्या सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक विकासाकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करण्यात येत असल्याचे मत ज्येष्ठ सामाजिक कार्यकर्त्या रझिया पटेल यांनी व्यक्त केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठ्याडा विद्यापीठातील ताराबाई शिंदे स्त्री अभ्यास केंद्रातर्फे आयोजित 'सिमोन दि बोवा' व्याख्यानमालेतर्गत रझिया पटेल यांचे 'भारतातील मुस्लिम स्त्रियांचे प्रश्न' या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन केले होते. अध्यक्षस्थानी कुलसचिव डॉ. साधना पांडे होत्या, तर अभ्यास केंद्राच्या संचालक डॉ. स्मिता अवचार यांची विशेष उपस्थिती होती. यावेळी रझिया पटेल म्हणाल्या, मागील अनेक दशके मुस्लिम स्त्रियांच्या प्रश्नांकडे केवळ मुस्लिम पर्सनल लॉ आणि तीन तलाक या गोष्टींवर प्रकरांझोत टाकण्यात येतो. कारण यातून

राजकीय हेतू साध्य होण्यास मदत मिळत असते. मुस्लिम स्त्रियांना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक विकास करणे गरजेचे असते. त्याकडे मात्र जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष केले जाते.

डॉ. अवचार यांनी यावेळी केंद्रातर्फे घालविल्या जाणाऱ्या विविध उपक्रमांची माहिती दिली. सुयसंचालन प्रा. अश्विनी मोरे यांनी केले, तर मंजूश्री लांडगे यांनी आभार मानले.

एमजीएममध्येही व्याख्यान

एमजीएम वृत्तपत्र महाविद्यालयातर्फे सकाळी रझिया पटेल यांचे 'मानवी हक्क आणि महिला' या विषयावर व्याख्यान झाले. विद्यमान सरकार मुस्लिम महिलांविषयी कायदा करण्यास तयार असते. मात्र, हिंदू धर्मातील परित्यक्ता स्त्रियांच्या बाबतीत काहीही निर्णय घेण्यात येत नाही. हा दुटप्पीपणा आहे. मानवाधिकार हा सर्वच स्त्रियांना समान असतो. तो संविधानाच्या आधारावरच मिळविण्याची लढाई सुरू आहे. त्यात राईड पडणार नसल्याचे रझिया पटेल यांनी स्पष्ट केले.

Lecture : Problems of Islamic Womens in India.

